

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

10. juuli 2018 nr 1-3/18/1873

**Maavara kaevandamiseks keskkonnaloa andmine
Tallinna-Saku liivamaardla Männiku VII
liivakarjääri mäeeraldisel ja keskkonnamõju
hindamise algatamata jätmine**

I. ASJAOLUD

Osaühing Eesti Killustik (edaspidi *OÜ Eesti Killustik*) (registrikood 10126848, aadress Rõstla karjäär, Rõstla küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond, 48022) esitas Keskkonnaministeeriumile 19.12.2016 maavara kaevandamiseks keskkonnaloa (edaspidi *kaevandamisluba*) taotluse (registreeritud 21.12.2016 Keskkonnaministeeriumi dokumendihaldussüsteemis nr 14-5/16/11264).

Alates 01.01.2017 hakkas kehtima maapõuseaduse (edaspidi *MaaPS*) ja selle alamaktide muudatus. MaaPS § 130 lg 2 sätestab, et enne seadusemuudatuse jõustumist esitatud loa taotlusele kohaldatakse taotluse menetluse võtmise ajal kehtinud menetlusõigusnorme, kui käesoleva seaduse jõustumise ajaks on selles menetluses algatatud keskkonnamõju hindamine või loa andja on andnud eelhinnangu tegevuse olulise keskkonnamõju kohta. Eelhinnang antakse käesoleva korralduse eelnõu lisas 1, seega ei ole seda enne 01.01.2017 antud.

MaaPS § 130 lõike 3 kohaselt viib Keskkonnaamet lõpule Keskkonnaministeeriumi menetluses olnud pooleli olevad üldgeoloogilise uurimistöo loa, uuringuloa ja kaevandamisloa andmise menetlused.

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Osaühing Eesti Killustik taotleb kaevandamisluba Tallinna-Saku liivamaardlas Männiku VII liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva kaevandamiseks. Maardla põhimaavaraks on ehitusliiv. Maavara kasutatusala on üld- ja teedehitus. Männiku VII liivakarjääri mäeeraldis asub Harju maakonnas Tallinna linnas Nõmme linnaosas reformimata riigimaal. Taotletav mäeeraldis kattub tehisejärvega Raku järv (keskkonnaregistri kood VEE2006030). Taotletava mäeeraldisel pindala on 22,49 ha ja mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 23,80 ha. Taotletava loa kehtivusaeg on 30 aastat.

Seisuga 30.09.2016 on taotletava mäeeraldisel piires ehitusliiva aktiivne tarbevaru 1 162 tuh m³, millest kaevandatav on 1 144 tuh m³.

Taotletav mäeeraldis kattub tehisejõe Raku jõe (keskkonnaregistri kood VEE2006030) ja selle veekaitse- ja kalda piiranguvööndiga. Jõe on tekkinud varasema kaevandamise tulemusena, kattub maardla aktiivse tarbevaruga ja on varasemalt korrastamata, mistõttu ei laiene sellele kaevandamisetegevust kitsendavad piiranguvööndid.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa paiknevad osaliselt riigikaitse objekti Männiku harjutusväli (VID kood 51) piiranguvööndis, lõunaosas külgnevad vahetult riigikaitse ehitise Männiku linnak (VID kood 37) piiranguvööndiga.

Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad täielikult II kategooria kaitsealuste liikide *Myotis daubentonii* (veelendlane; keskkonnaregistri kood KLO9110809), *Myotis dasycneme* (tiigilendlane; keskkonnaregistri kood KLO9110810) ja *Eptesicus nilssonii* (põhja-nahkhiir; keskkonnaregistri kood KLO9110808) elupaigaga. Mäeeraldisel idaservast ~4,7 m kaugusele jääb Männiku kõre ja kivisisaliku püsielupaik.

Kaevandamisloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri andmete volitatud töötaja (31.01.2017 kiri nr 9-3/17/2180).

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 13.12.2016 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

Keskkonnaamet küsis 15.02.2017 kirjaga nr 12-2/17/2352-3 Tallinna Linnavalitsuselt, kas nimetatud reformimata maale on esitatud taotlusi maa tagastamiseks või ostueesõigusega erastamiseks.

Tallinna Linnavaraamet vastas 01.03.2017 kirjaga nr 4.3-5/921-2, et Raku tehisejõe alune reformimata maa, mis külgneb Männiku liivakarjääri mäeeraldisega ning riigikaitsemaaga (Männiku polügoon), paikneb endisel Kurna mõisa kinnistul K-19, mille omanik oli Tallinna linn. Maa tagastamiseks esitatud taotlus on lahendatud, kuna kohalik omavalitsus ei ole maa tagastamise õigustatud subjekt. Maa ostueesõigusega erastamise avaldusi nimetatud maa kohta esitatud ei ole.

Kaevandamisloa taotlus on 15.03.2017 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja 17.03.2017 ajalehes Harju Elu. Keskkonnaamet teavitas 16.03.2017 kirjaga nr 12-2/17/3798 kaevandamisloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest OÜ-d Eesti Killustik, Tallinna linnavalitsust ja piirinaabreid.

AS Silikaat Kinnisvara esitas 28.03.2017 e-kirjaga teabenõude paludes Männiku VII liivakarjääri taotlusmaterjale. Keskkonnaamet edastas 29.03.2017 e-kirjaga AS-ile Silikaat Kinnisvara Männiku VII taotlusmaterjalid (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.03.2017 nr 12-2/17/3798-2).

AS Silikaat Grupp esitas 27.03.2017 e-kirjaga teabenõude paludes Männiku VII taotlusmaterjale. Keskkonnaamet edastas 29.03.2017 e-kirjaga AS-ile Silikaat Grupp Männiku VII taotlusmaterjalid (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.03.2017 nr 12-2/17/3798-3).

Silikaadi Tehnopark OÜ esitas 29.03.2017 kirjaga nr 20170329 vastuväite 16.03.2017 Männiku VII liivakarjääri kaevandamisloa menetlusse võtmisest teavitamise kirjale. Vastuväites toodi välja:

1. Silikaadi Tehnopark OÜ on kategooriliselt vastu maavara kaevandamise loa väljastamisele Tallinn-Saku liivamaardlal asuva tingnimetusega Männiku VII liivakarjääris ehitusliiva kaevandamiseks.
2. Kaevandatava liiva väljaveoks on loa taotleja kavandanud juurdepääsuteed, mis läbib OÜ Silikaadi Tehnopark kuuluvat kinnistut – katastriüksus 78404:405:4820. Kavandatud veomaht kinnistut läbival sõiduteel suurendab märgatavalt transpordivahendite põhjustatavat õhureostust tolmuna, mis halvendab OÜ Silikaadi Tehnopark klientide tegutsemiskeskkonna kvaliteeti, esmajoonel kinnistul asuva toiduaineid tootva AS Marmiton huvidest lähtuvalt.
3. Kaevandamise territooriumil esineb I ja II kategooria kaitsealuste liikide kasvukohti ja elupaiku, ei sisaldu taotluses liigikaitseeksperdi (ja AS Silikaat) arvamust kaevandamise kohta. Taotletav kaevandustegevus mõjutab neid kindlasti. OÜ Silikaadi Tehnopark on koostöös AS-iga Silikaat panustanud väga palju I ja II kategooria liikide kaitsesse Saku-Männiku maardlas.

Keskkonnaamet saatis 30.03.2017 kirjaga nr 12-2/17/3798-5 OÜ-le Eesti Killustik Silikaadi Tehnopargi OÜ vastuväite omapoolse arvamuse avaldamiseks.

OÜ Eesti Killustik esitas 14.04.2017 omapoolse arvamuse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 17.04.2017 nr 12-2/17/3798-6). Arvamuses toodi välja:

1. Silikaadi Tehnopark OÜ vastuseis kaevandamisloa väljastamisele on Vastuskirja kohaselt „kategooriline.“ Vastuskirja sisust võimalik aru saada, miks vastuseis kaevandamisloa väljastamisele on sedavõrd kategooriline. Teisalt ei ole Vastuskirjas ka viidatud, millisel maapõueseaduses sätestatud alusel peaks Keskkonnaamet kaevandamisloa väljastamisest keelduma.
2. Seoses kavandatud juurdepääsuteega väidab Silikaadi Tehnopark OÜ, et Silikaadi Tehnopark OÜ kinnistut läbiva sõidutee kasutamine suurendab märgatavalt õhureostust tolmuna, mis halvendab Silikaadi Tehnopark OÜ klientide (ilmselt peetakse silmas üürnikke) tegutsemiskeskkonna kvaliteeti. Esiteks soovib OÜ Eesti Killustik juhtida tähelepanu asjaolule, et viidatud juurdepääsuteed (väljaveoteed) on kasutatud aastaid ja kasutatakse ka täna väljaveoteena Tallinn-Saku liivamaardlast, seda ka Silikaadi Tehnopark OÜ-ga seotud ettevõtja AS Silikaat karjääridest. Teisalt on juurdepääsuteed puudutav vastuväide äärmiselt umbmäärane ja viideteta võimalikule keskkonna kvaliteedi piirväärtuste ületamisele, kui on leitud, et „kavandatud veomaht suurendab märgatavalt transpordivahendite põhjustatavat õhureostust tolmuna“. Selline paljasõnaline ja meelevaldne väide ei saa olla kaevandamisloa väljastamata jätmise õiguslikuks aluseks.
3. Seoses kaitsealuste liikide kaitsmisega OÜ Eesti Killustik vaieldamatult tunnustab Silikaadi Tehnopark OÜ ja AS Silikaat panustamist sellesse Saku-Männiku maardlas, kuid see asjaolu ei saa olla argumendiks OÜ-le Eesti Killustik kaevandamisloa väljastamisest keeldumisel. Samas jääb OÜ-le Eesti Killustik arusaamatuks, millel põhineb Silikaadi Tehnopark OÜ teadmine, et OÜ Eesti Killustik poolt kavandatud kaevandamise territooriumil esineb I ja II kategooria kaitsealuste liikide kasvukohti ja elupaiku. Vastupidiselt – OÜ Eesti Killustik on valinud Männiku VII liivakarjääri mäeeraldisel selliselt, et kaevandamistegevus ei kattuks I ja II kategooria liikide elupaigaga. Silikaadi Tehnopark OÜ ei ole vastupidist põhistanud.

Antud alal veealuse kaevandamisele tulenevat nahkhiirte esinemisest täiendavaid piiranguid ei tulene. Tegevustele nahkhiirte esinemisalal rakendub looduskaitseaduse § 55 lõikes 6 sätestatu, mille kohaselt kaitsealuse loomaliigi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Kaevandamiseks kavandatud Männiku VII liivakarjääri ala ei ole nahkhiirte pesitsusala.

MaaPS § 49 lõike 4 alusel saatis Keskkonnaamet 24.05.2017 kirjaga nr 12-2/17/3798-7 Männiku VII kaevandamisloa taotluse Kaitseministeeriumile arvamuse saamiseks kuna mäeeraldis või selle teenindusmaa asub riigikaitsealise ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis.

Kaitseministeerium teavitas 28.06.2017 kirjaga nr 12-1/17/2252, et on tutvunud Männiku VII liivakarjääri kaevandamisloa taotlusega ja ei esita selle kohta märkusi.

Keskkonnaamet saatis 21.08.2017 kaevandamisloa taotluse, taotluse kohta tehtava otsuse ja loa eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele.

Tallinna Linnavalitsus nõustus 21.09.2017 otsusega nr 6.1-7.2/1042-2 kaevandamisloa andmisega Männiku VII mäeeraldisele tingimusega, et juurdepääsuteedel transpordist põhjustatud tahkete osakeste tekke vähendamiseks ei kasutataks kloriide.

Keskkonnaamet arvestab Tallinna linna seatud tingimusega ning lisab antud tingimuse kaevandamisloa täiendavaks tingimuseks.

Keskkonnaamet saatis 17.10.2017 maavara kaevandamise loa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks Kaitseministeeriumile ja maavarade komisjonile.

Maavarade komisjon nõustus 20.11.2017 protokollilise otsusega nr 17-174 kaevandamisloa andmisega Männiku VII mäeeraldisele. Maavarade komisjon soovitas anda mäeeraldise nimetuseks „Männiku VII liivakarjäär“. Keskkonnaamet arvestab maavarade komisjoni sooviga.

Kaitseministeerium määratud tähtjaks arvamust ei esitanud.

Keskkonnaamet saatis 08.12.2017 uuesti maavara kaevandamise loa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks Kaitseministeeriumile.

Kaitseministeerium ei nõustunud 05.01.2018 kirjaga nr 12-1/17/5448 kaevandamisloa andmisega Männiku VII liivakarjääri mäeeraldisele. Selleks et hinnata kavandatava tegevuse mõju Männiku harjutusvälja töövõimele soovis Kaitseministeerium, et kaevandamisloa taotluse seletuskirjas järgmisi asjaolusid täpsustatakse ja täiendatakse:

1. Taotluse seletuskirja peatükis 6 on märgitud, et laadimise ajaks rajatakse hüdropuistangu ja tee vahele paralleelne tee. Sellisel juhul välditakse tee kasutamist riigikaitsealsetel ja AS-i Silikaat tootmise jaoks vajalikel eesmärkidel. Täpsustada, mis tee kasutamist riigikaitsealsetel eesmärgil välditakse. Veel on taotluse seletuskirjas, et täpne hüdropuistangu rajamise meetoodika ja liikluskorraldus pannakse paika kaevandamise projektis. Täpsustada, kuhu on paralleelne tee kavandatud. Juhitakse tähelepanu asjaolule, et ehitusseadustiku § 120 lõike 1 alusel on ehitamine ilma Kaitseministeeriumi kooskõlastuseta keelatud, kui kavandatav ehitus asub riigikaitsealise ehitise piiranguvööndis või kui ehitus võib kaasa tuua riigikaitsealise ehitise töövõime vähenemise.
2. Peatükis 6 täpsustada liiva väljaveo korraldust ning mis teid selleks kasutatakse.
3. Seletuskirjas täpsustada, kuidas mõjutab kavandatav tegevus reformimata riigimaal ning Männiku harjutusvälja põhja- ja idaosas asuvaid teid. Märgitakse, et Männiku harjutusvälja töövõime säilimiseks on vaja, et olemasolevate teede olukord ei halveneks ning neid oleks võimalik kasutada riigikaitsealsetel eesmärkidel.
4. Peatükis 7 on kirjutatud, et tehtavate mäetöödega süveneb Raku järv, mis võib mõjutada veekvaliteeti ja veekogude taset. Täpsustada, mis veekogusid on seletuskirjas silmas peetud ning mis on prognoositav veetase pärast kavandatava kaevanduse lõppu. Ühtlasi täpsustada 3. peatükis Männiku raba, Raku järve ja järvestu valgala põhjavee ja pinnavee käsitlusi. Praegu jääb ebaselgeks, kuidas kaevandus mõjutab nii Raku järve, selle veetaset kui ka Männiku raba, mis tervikuna jääb Männiku harjutusväljale.
5. Käsitlenud on veel Raku järve kallaste raadamist ja kaldajoont ning maininud, et kaldajoon võib muutuda. Täpsemalt selgitada, mis moel võib kaldajoon muutuda ning mis ulatuses on kavas kaldaid raadata.

6. Juhitakse tähelepanu, et Kaitseministeerium on kavandatava mäeeraldise piiriga piirneva maa-ala andnud Päästeameti kasutusse 18.07.2017 lepinguga nr 10-12/17/504. Päästeameti eesmärk on seal teha demineerimistöid päästeseaduse tähenduses. Seega soovitatakse küsida ka Siseministeeriumi ja Päästeameti arvamust.

Keskkonnaamet tegi ettepaneku OÜ-le Eesti Killustik ja Kaitseministeeriumile saada ühise laua taga kokku ning arutada Kaitseministeeriumi poolt toodud küsimused läbi.

Kohtumine toimus Keskkonnaameti Harju kontoris (Viljandi mnt 16, Tallinn) teisipäeval 30.01.2018 kell 13:00. Kohtumisel osalesid Kaitseministeeriumi esindajad, OÜ Eesti Killustik esindaja ja OÜ-st Inseneribüroo STEIGER Ole Sein.

OÜ Inseneribüroo STEIGER saatis 04.04.2018 Keskkonnaametile OÜ Eesti Killustiku esindaja poolt digitaalselt allkirjastatud täiendatud Männiku VII liivakarjääri kaevandamisloa taotlused (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 04.04.2018 kirjaga 12-2/18/4983). Taotluses on mäeeraldise nimi muudetud Männiku VII liivakarjääriks.

Keskkonnaamet saatis 26.04.2018 kirjaga nr 12-2/18/4983-2 täiendatud Männiku VII kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks Kaitseministeeriumile.

Keskkonnaamet pikendas 26.04.2018 kirjaga nr 12-2/18/4983-3 Osühing Eesti Killustik Männiku VII liivakarjääri kaevandamisloa taotluse menetluse tähtaega kuni 07.06.2018.

Kaitseministeeriumi soovil edastas Keskkonnaamet 18.05.2018 kirjaga nr 12-2/18/4983-4 täiendatud Männiku VII kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks Siseministeeriumile ja Päästeametile kuna Kaitseministeerium on taotletava mäeeraldise piiriga piirneva maa-ala andnud Päästeameti kasutusse 18.07.2017 lepinguga 10-12/17/504. Päästeameti eesmärk on seal teha demineerimistöid päästeseaduse tähenduses.

Siseministeerium esitas 29.05.2018 avalduse pikendada arvamuse esitamise tähtaega kuni 13.06.2018.

Päästeamet nõustus 29.05.2018 kirjaga nr 2-2/9884-2 kaevandamisloa andmisega Männiku VII liivakarjääri mäeeraldisele tingimusega et kaevandamisloa omaja on kohustatud tagama maa-alal asuvate teede kaudu ööpäevaringse ligipääsu Päästeameti kasutuses olevatele kinnisasjadele. Lisaks peab kaevandamisloa omanik katkestama Päästeameti korraldusel kaevandamistööd lõhketööde teostamise ajaks.

Keskkonnaamet arvestab Päästeameti tingimustega ning lisab need kaevandamisloa täiendavateks tingimusteks.

Keskkonnaamet luges 30.05.2018 kirjaga nr 12-2/18/4983-7 Siseministeeriumi avalduse põhjendatuks ning pikendas kirjale vastamise tähtaega vastavalt soovile kuni 13.06.2018.

Kaitseministeerium nõustus 31.05.2018 kirjaga nr 12-1/17/1946 kaevandamisloa andmisega Männiku VII liivakarjääri mäeeraldisele.

Keskkonnaamet pikendas 07.06.2018 kirjaga nr 12-2/18/4983-9 Osühing Eesti Killustik Männiku VII liivakarjääri kaevandamisloa taotluse menetluse tähtaega kuni 29.06.2018.

Siseministeerium nõustus 14.06.2018 kirjaga nr 2-1/138-4 kaevandamisloa andmisega Männiku VII liivakarjääri mäeeraldisele tingimusel, et arvestatakse Päästeameti poolt esitatud tingimustega.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 13.10.2017 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks kaevandamisloa andmise korralduse eelnõu ning andis 18.10.2017 kirjaga nr 12-2/17/3798-14 OÜ Eesti Killustik ja menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 ja KeÜS § 48 lõike 4 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 48 lõike 2 kohaselt keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teadet ei avalikustata väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selleks puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jätab kaevandamisloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet saatis täiendatud kaevandamisloa andmise korralduse eelnõu 26.06.2018 kirjaga nr 12-2/18/4983-11 OÜ-le Eesti Killustik arvamuse avaldamiseks.

OÜ Eesti Killustik saatis 09.07.2018 kirja teavitades, et neil puuduvad täiendatud kaevandamisloa andmise korralduse eelnõu kohta märkused ja täiendused.

II. KAALUTLUSED

2.1. Õiguslik alus

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 1 esitab taotleja kaevandamisloa saamiseks kaevandamisloa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 6 ja 7 saadab loa andja kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele ja maavarade komisjonile, kes teatavad oma arvamusest kirjalikult.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Taotletava loa kehtivusajaks on OÜ Eesti Killustik määranud 30 aastat. Vastavalt MaaPS § 131 lõikest 1 enne käesoleva seaduse jõustumist esitatud kaevandamisloa taotluste alusel antakse liiva, meremuda või savi kaevandamise luba kuni 30 aastaks, kui luba taotletakse kaevandamiseks liiva, meremuda- või savimaardlas, mis oli taotluse esitamise ajal üleriigilise tähtsusega.

Vabariigi Valitsuse 23.10.2008 määruse nr 155 „Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord“ § 6 punkti 11 järgi peab maavara (v.a turba) kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve olema mäetööstusmaa. Taotletav ala asub reformimata riigimaal. Enne kaevandamistöödega alustamist Männiku VII määraldisel tuleb luua alale katastriüksus ning maa sihtotstarbeks määrata mäetööstusmaa.

2.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse¹ (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõike 2 punkti 2 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 3 punkti 4 kohaselt peab loa andja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamisel kuni 25 ha suurusel alal on oluline keskkonnamõju ning kaaluma keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust. Eelhindamisel ja keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumisel lähtub otsustaja KeHJS § 6 lõikes 3 määratud kriteeriumidest.

KeHJS § 6 lõigete 2² ja 3¹ kohaselt otsustatakse KMH vajalikkus lähtudes KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindangu tulemusest (vt lisa 1) ja KeHJS § 6 lõikes 3¹ nimetatud asjaomaste asutuste seisukohtadest (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt punkt III).

Loa andja on seisukohal, et keskkonnamõju hindamine jäetakse algatamata, kuna:

1. Kavandatav tegevuskoht ei asu kaitsealal ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. Eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta põhjavee režiimi;
3. Üle normatiivse tolmu ja müra tekkimise korral võtab arendaja kasutusele leevendusmeetmed (teede niisutamine, veoautode koormate katmine, müratõkkevalli rajamine);
4. Eelhindamise tulemusena selgus eeldatavalt olulise kumulatiivse mõju puudumine.

2.3. Kaalutlused loa andmisel

OÜ Eesti Killustik taotleb kaevandamisluba Männiku VII liivakarjääris kaevandamiseks sooviga laiendada ettevõtte tegevust Tallinna piirkonda nähes ühe võimalusena varasemalt kaevandatud, kuid ammendamata, alade taas kasutusele võtmist.

Kaevandamisloa andmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Muuhulgas keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“. Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgeks arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks.

¹ KeHJS § 56 lg 12 kohaselt kohaldatakse enne 13.07.2017 esitatud tegevusloa taotlusele, mille KMH algatamise või algatamata jätmise üle ei ole otsustatud, tegevusloa taotluse esitamise ajal kehtinud KeHJS redaktsiooni. Sellest tulenevalt on siin ja edaspidi käsitletud KeHJS-i sätteid taotluse esitamise ajal 19.12.2016 kehtinud KeHJS redaktsioonist (RT I, 10.11.2016, 4; kehtivusaeg 21.11.2016-31.12.2016).

Kui taotletakse kaevandamisluba või loa muutmist või mäeeraldise laiendamist selliselt, et taotletava tegevuse tulemusena tagatakse maavaravaru säästlik kasutamine või korrastamistingimuste otstarbekam täitmine, ei ole vajalik varustuskindluse analüüsi teostamine. Taotletava tegevusega:

- 1) välditakse majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaruplokkide teket, v.a juhul, kui plokki tekkimist põhjustava taristu (infrastruktuuri) rajamisega seotud riiklikud huvid prevaleerivad maavara kaevandamisega seotud huvid üle;
- 2) väljatakse maavaravaru täielikult ka vertikaalsuunas;
- 3) tagatakse korrastamistingimuste otstarbekam täitmine;
- 4) tagatakse planeeringutest või riigi taristu ehituse ja laiendamise vajadustest tingitud tegevuste raames maapõue ja maavaravaru kaitse nõuete täitmine ning maavaravaru ratsionaalne kasutamine.

Riigi huvidega kooskõlas olevaks loetakse taotlus, mis vastab vähemalt ühele punktides 1-4 ülal toodud kriteeriumile. Antud taotluse puhul on tagatud eelpool nimetatud tingimused, kuna tegemist on varasemalt kaevandamisega rikutud alaga, taotletava ala piires on jääkvaru väljamata, loa andmine tagaks kaevandatud alade nõuetekohase korrastamise ning oleks välditud ebaotstarbekate jääkplokkide tekkimine.

Eelnevast tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et taotletav tegevus ei ole vastuolus riigi huvidega.

MaaPS § 55 lõige 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmekäitluse nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning OÜ Eesti Killustik ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekäitluse nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 10.07.2017).

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb kaevandamisloa taotlemisel taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekäitluse, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekäitluse kohta. Kui jäätmekäitlused tekivad kaevandamise käigus, siis jäätmeseaduse § 42¹ lõike 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätmekäitluse loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmekäitluseks jäätmekäitlused, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. OÜ Eesti Killustik esitas koos maavara kaevandamise loa taotlusega kaevandamisjäätmekäitluse.

2.4. Täiendavate tingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). Tulenevalt MaaPS § 56 lõike 1 punktist 9, lõike 2 punktist 5 ja keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 6 lõikest 4 märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja

maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded.

Kaevandamisloa andmisel on otstarbekas kanda antavale loale nr HARM-151 järgmised täiendavad tingimused:

1. Mäeeraldisel väljaveoteedel transpordist põhjustatud tahkete osakeste tekke vähendamiseks tuleb teed niisutada. Niisutamisel ei tohi kasutada kloriide.
2. Kaevandamisloa omaja on kohustatud tagama maa-alal asuvate teede kaudu ööpäevaringse ligipääsu Päästeameti kasutuses olevatele kinnisasjadele.
3. Kaevandamisloa omaja peab katkestama Päästeameti korraldusel kaevandamistööd lõhketööde teostamise ajaks.

III. OTSUSTUS

Arvestades eeltoodut ja võttes aluseks MaaPS § 48 ja § 52 lõike 2, keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruse kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaosakonna põhimääruse kinnitamine“ ning tuginedes Tallinna Linnavalitsuse 21.09.2017 otsusele nr 6.1-7.2/1042-2, maavarade komisjoni 20.11.2017 istungi protokollilisele otsusele nr 17-174, Päästeameti 29.05.2018 arvamusele, Kaitseministeeriumi 31.05.2018 arvamusele, Siseministeeriumi 14.06.2018 arvamusele ja OÜ Eesti Killustik taotlusele, otsustan:

3.1 Mitte algetada keskkonnamõju hindamist Männiku VII liivakarjääris maavara kaevandamise loa taotlemisele

3.2 Anda ettevõttele OÜ Eesti Killustik maavara kaevandamise luba nr HARM-151 Tallinna-Saku liivamaardla maardlas Männiku VII liivakarjääris kehtivusajaga 30 aastat.

3.3 Antavasse loasse kanda järgnevad andmed:

- 3.3.1 Loa omaja: OÜ Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress Rõstla karjäär, Rõstla küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond, 48022);
- 3.3.2 Kaevandaja: OÜ Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress Rõstla karjäär, Rõstla küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond, 48022);
- 3.3.3 Maardla: mäeeraldis asub Tallinna-Saku liivamaardla. Maardla registrikaardi nr 0109. Maardla põhimaavaraks on ehitusliiv;
- 3.3.4 Mäeeraldis: Männiku VII liivakarjäär, mäeeraldisel liik on uus mäeeraldis. Mäeeraldisel pindala on 22,49 ha ja asub Tallinna linnas;
- 3.3.5 Mäeeraldisel teenindusmaa: pindala on 23,80 ha. Kaevandatav maa kasutamise otstarve on tehisveekogu;
- 3.3.6 Geoloogiline uuringu aruande nimetus: 30.09.2016. Varud on kinnitatud keskkonnaministri 14.02.1997 kirjaga nr 97-7;
- 3.3.7 Maavaravaru: mäeeraldisel piires on ehitusliiva aktiivne tarbevaru 1 162 tuh m³, millest kaevandatav on 1 144 tuh m³
- 3.3.8 Maavara kasutusala: üld- ja teedehitus;
- 3.3.9 Täiendavad tingimused:
 - 3.3.9.1 Mäeeraldisel väljaveoteedel transpordist põhjustatud tahkete osakeste tekke vähendamiseks tuleb teed niisutada. Niisutamisel ei tohi kasutada kloriid;

- 3.3.9.2 Kaevandamisloa omaja on kohustatud tagama maa-alal asuvate teede kaudu ööpäevaringse ligipääsu Päästeameti kasutuses olevatele kinnisasjadele;
- 3.3.9.3 Kaevandamisloa omaja peab katkestama Päästeameti korraldusel kaevandamistööd lõhketööde teostamise ajaks.

3.4 Avalikustada OÜ Eesti Killustik kaevandamisloa andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Maavara kaevandamise luba HARM-151 on kättesaadav Keskkonnaameti e-teenuste portaalis <https://eteenus.keskkonnaamet.ee>.

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul loa teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maria Karus
juhataja
maapõuebüroo

Saata: Osühing Eesti Killustik

Teadmiseks: Tallinna Linnavalitsus, Siseministeerium, Kaitseministeerium, Tehnilise Järelevalve Amet, Maa-amet

Harry Kuivkaev
maapõuespetsialist
maapõuebüroo